

Голас Радзімы

10 мая 1979 г.
№ 19 (1589)

ГАЗЕТА БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЯХ З СУАЙЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ
(БЕЛАРУСКАЕ ТАВАРЫСТВА «РАДЗІМА»)

Год выдання 24-ы
Цана 4 кап.

Гэты здымак зроблены ў Светлагорску — маладым горадзе на правым беразе ракі Бярэзіны. Салдаты, што палеглі на тутэйшай зямлі ў баях з фашысцкімі захопнікамі, не маглі прадбачыць сучасную яву — шырокія вуліцы, вышынныя дамы, аўтаматызаваныя прадпрыемствы. Але ўсё гэта пабудавана на беларускай зямлі дзякуючы самаахвярнасці і мужнасці яе абаронцаў. Таму 9 мая наш народ нізка схіляе галовы перад іх памяццю. Фота А. ШЧЭРБІНА.

РАБОТА ШУКАЕ ЧАЛАВЕКА

Усе прамысловыя прадпрыемствы і аб'яднанні горада Мінска, навукова-даследчыя інстытуты і ўстановы накіроўваюць штомесяц у гарадское бюро па працаўладкаванню і інфармацыі насельніцтва звесткі аб наяўнасці свабодных рабочых месц і вакансій. Перад тым, як наведзеце бюро, я ўважліва вывучыце статыстычную справаздачнасць яго дзейнасці. Адзін факт мяне асабліва зацікавіў: за год у бюро звяртаюцца некалькі тысяч чалавек, а работу атрымліваюць не ўсе. **Значыць, астатнія штогод застаюцца беспрацоўнымі?**

— Зараз разбяромся, — адказаў загадчык бюро Уладзімір Пянкрат. — У Мінску вучыцца амаль кожны пяты яго жыхар. Тыя, хто заканчвае дзённыя навучальныя ўстановы, накіроўваюцца на работу цэнтралізавана, па заяўках заводаў, фабрык і розных арганізацый. Тут для іх зарэзерваваны месцы.

Аднак вучацца і тыя, хто ўжо працуе. Больш як трыццаць пяць тысяч чалавек штогод авалодваюць новымі прафесіямі і спецыяльнасцямі, павышаюць сваю кваліфікацыю. Большасць з іх атрымлівае работу на сваім ранейшым прадпрыемстве або ў арганізацыі. Але многія прыходзяць і ў бюро.

Далей, Мінск пастаянна расшырае свае межы, вырастаюць новыя жылыя кварталы, цэлыя мікрараёны. У гадзіны пік дарога ад жылля да месца работы, або наадварот, нярэдка займае шмат часу. Таму навасёлы хочучь працаваць дзе-небудзь побач са сваім домам, а не на другім канцы горада. З гэтай просьбай яны і звяртаюцца ў бюро.

Да нас у асноўным прыходзяць толькі тыя з мінчан, якія вырашылі змяніць месца свайой работы, памяняць яго па дзвюх прычынах: павышэнне прафесійнага майстэрства і перамена месцапражывання. За сем гадоў існавання бюро сюды не звярнуўся ні адзін чалавек, які згадзіўся б на любую работу (а работа ёсць амаль усюды).

Тыя, хто не атрымлівае работы, — гэта нашы наведвальнікі, якія спачатку цікавяцца толькі інфармацыяй аб наяўнасці рабочай сілы. Але пройдзе некаторы час, і яны таксама звярнуцца ў бюро з просьбай даць

ім накіраванне на работу ў адпаведнасці з новай спецыяльнасцю або больш высокай кваліфікацыяй, а таксама ў сувязі з пераменай месцапражывання.

— Ці плаціць чалавек за накіраванне на работу, за кансультацыю?

— Не плаціць. Бюро дзейнічае на прынцыпах самаакупнасці — мінскія прадпрыемствы і арганізацыі плацяць нам па тры рублі за кожнага чалавека, прынятага на работу па накіраванню гарадскога бюро. Гэтыя сродкі перавышаюць самаакупнасць, таму што падбіраць работу дапамагае розная тэхніка і спецыяльна распрацаваная метадыка.

Агульныя расходы нашай арганізацыі складаюць 75 тысяч рублёў у год, уключаючы і рэкламна-інфармацыйную работу. Раней усе прадпрыемствы і арганізацыі горада трацілі толькі на інфармацыю за гэты ж час 200 тысяч рублёў.

— Колькі часу патрэбна чалавеку, каб перамяніць месца работы з дапамогай бюро?

— Раней, бывала, чалавек да месяца і больш шукаў сабе новае месца работы. Цяпер жа пры дапамозе бюро на гэта дастаткова 9—10 дзён. Эканамісты падлічылі, што скарачэнне перапынкаў у працы на тыдзень дае толькі прамысловым прадпрыемствам горада дадаткова 1,5 тысячы працуючых, якія выпускаць за год прадукцыі больш як на мільён рублёў.

— Словам, скарачэнне тэрмінаў працаўладкавання выгаднае прадпрыемствам. А чалавеку?

— Бюро па працаўладкаванню і інфармацыі насельніцтва імкнецца шукаць кожнаму чалавеку работу з улікам яго характару, здольнасцей і сямейнага становішча. Гэта намнога скарачае перыяд яго адаптацыі да новага рабочага месца, павышае яго псіхалагічную сумяшчальнасць з працоўным калектывам, дае магчымасць з першых дзён працаваць высокапрадукцыйна і якасна.

Бюро дзейнічае як пасрэднік паміж работнікамі і прадпрыемствам, вырашаючы праблему працаўладкавання ў інтарэсах кожнага асобнага чалавека і ўсяго грамадства ў цэлым.

Гутарку вёў
Ю. ЛАХМАТАЎ.

раецца асаблівы мікраклімат: тут няма рэзкіх перападаў тэмператур, знясільваючай гарачыні.

Не выпадкова ва ўсіх земляробчых раёнах краіны, дзе палі знаходзяцца пад аховай лесанасаджэнняў, ураджаі больш устойлівыя і высокія. З улікам усяго гэтага праграма лесанасаджэнняў разглядаецца ў СССР як адна з важнейшых у справе рацыянальнага выкарыстання зямельных рэсурсаў.

ПАВЕЛІЧЭННЕ ЗА КОШТ МЕЛІЯРАЦЫІ

Большасць сельскагаспадарчых угоддзяў СССР патрабуюць або арашэння, або асушэння, або спалучэння таго і іншага. Работа гэта ў СССР вядзецца пастаянна і ў вялікіх маштабах. Толькі за апошнія дзесяць гадоў плошча меліяраваных зямель павялічылася на 15 мільёнаў гектараў.

Спакон веку рускія земляробы марылі, напрыклад, напаіць засушлівыя стэпы Паволжа. Сёння гэта мара стала рэальнасцю: больш як мільён гектараў прыволжскіх зямель пераведзены на ўстойлівы водны рацыён. Работа па абвадненню Паволжа — аднаго з буйнейшых у краіне збожжавых раёнаў — працягваецца.

У яшчэ большых маштабах вядзецца ў СССР асушэнне пераўвільготненых зямель. І перш за ўсё — у Нечарназёмнай зоне Расійскай Федэрацыі, дзе знаходзіцца 50 мільёнаў гектараў сельгасугоддзяў. З завяршэннем гэтай гіганцкай праграмы плошча ворнай зямлі, здольнай даваць стабільна высокія ўраджаі, намнога павялічыцца.

Зразумела, расшырэнне плошчы меліяраваных зямель, удасканаленне сістэмы лесаахоўных насаджэнняў не здымаюць з парадку дня праблему ашчадных адносін да зямельных рэсурсаў краіны.

Аляксандр ДЗЕДУЛ,
АДН.

чы абарот 300 тысяч гектараў. Нагадаем, што за гэтыя ж гады з сельгасабароту ў СССР выключана каля 270 тысяч гектараў. Такім чынам дасягнута адносна стабілізацыя зямельнага фонду краіны. З пункту гледжання спецыялістаў, гэта вялікі крок наперад у вырашэнні праблемы рацыянальнага землекарыстання.

Як гэта адбываецца ў жыцці, можна бачыць на такім прыкладзе. На Украіне кар'еры па здабычы марганцавай руды штогод з'ядалі да 300 гектараў урадлівага чарназёму. Як зберагчы ворную зямлю, не зніжаючы аб'ёму здабычы марганцу? Праблему ўдалося вырашыць наступным чынам: пры ўскрышных работах здымаецца верхні ўрадлівы слой, які захоўваецца да выпрацоўкі кар'ера, а затым вяртаецца на ранейшае месца. Такая тэхналогія дазваляе адразу ж уключыць рэкультываваныя землі ў севазарот.

Цяпер на складах Нікапальскага марганцавага камбіната захоўваюцца, чакаючы вяртання на ранейшае месца, некалькі мільёнаў кубічных метраў чарназёму.

СРОДКІ СУПРАЦЬ ЭРОЗІІ

Паводле даных Акадэміі навук СССР, тры чвэрці ворнай зямлі краіны ў большай або меншай ступені падвержаны эрозіі. На працягу 20—30 год яна здольна поўнасцю знішчыць урадлівы пласт, на стварэнне якога прырода затрачвае звыш 1500 гадоў.

Для барацьбы з эрозіяй у Савецкім Саюзе выкарыстоўваецца выпрабаваны сродак — лесаахоўныя насаджэнні. Іх плошча ў сучасны момант складае дзесяткі мільёнаў гектараў. Толькі ў гэтай плацігодцы проціэрозійныя лясныя масівы павялічыліся на 11 мільёнаў гектараў. Іх роля вялікая і ў павышэнні ўрадлівасці глебы. Яны добра акумулююць вільгаць, каля лесапалос ства-

ЛЁС ЭКІПАЖА

У канцы чэрвеня 1941 года над вёскай Камянец, што на Міншчыне, завязаўся паветраны бой. Людзі бачылі, як раптам савецкі самалёт успыхнуў полымем і, цягнучы за сабой стужку чорнага дыму, упаў непадалёку ад вёскі. Першымі да самалёта прыбеглі работніца саўгаса «Савецкі» Мінскага раёна Анастасія Буглак і чатырнаццацігадовая Ганна Англілевіч.

Два члены экіпажа — як потым высветлілася, капітан Дворнік і сяржант Зуеў — былі мёртвыя. Яшчэ два — старшы лейтэнант Сташыхін і сяржант Янаў — аказаліся цяжка параненымі.

Дзякуючы сардэчным клопам Анастасіі Буглак, Ганны Англілевіч і яе бацькоў, лётчыкі хутка правіліся і змаглі вярнуцца ў строй байцоў, каб пачаць ворага з роднай зямлі.

...Прайшлі гады. Зараз былыя авіятары Сташыхін і Янаў жывуць у розных канцах краіны, займаюцца мярнай працай і падтрымліваюць цесныя сувязі са сваімі беларускімі выратавальнікамі.

Над магілай капітана Дворніка і сяржанта Зуева ўзвышаецца абеліск, ля падножжа якога з ранняй вясны да позняй восені лягаць кветкі — сімвал удзячнасці і памяці.

Г. ВІНАГРАДАЎ.

ДРУЖБА

ГАРАДОЎ-

ПАБРАЦІМАЎ

Усе сустрэчы, аб якіх расказваюць здымкі, змешчаныя на гэтай старонцы, адбыліся толькі за адзін тыдзень красавіка. Сапраўды шматбаковыя і разнастайныя сувязі Беларусі з зарубажнымі краінамі.

Ужо некалькі год сябруюць жыхары старэйшага беларускага горада Гродна і старажытнага французскага горада Ліможа. Нядаўна ў нас пабывала група прадстаўнікоў горада-пабраціма. У яе складзе — члены муніцыпальнага Савета Ліможа, дэпартаментскай асацыяцыі таварыства «Францыя — СССР», выкладчыкі і навучэнцы ліцэяў, у якіх вывучаецца руская мова. У Гродна яны сустрэліся са студэнтамі ўніверсітэта (першы здымак).

Адзінаццаць дзён гасцілі ў

беларускай сталіцы трыццаць ліцэістаў з французскага горада-пабраціма Ліёна. Ім вельмі спадабаліся Мінск і мінчане. Яны з вялікім задавальненнем зрабілі экскурсію па славутых мясцінах горада-героя, наведалі шэраг школ, дзіцячы сад, станцыю юных тэхнікаў, прафесійна-тэхнічны цэнтр для навучэнцаў Савецкага раёна, пазнаёміліся з экспанатамі рэспубліканскай выстаўкі тэхнічнай творчасці школьнікаў.

Ліёнскія школьнікі пабывалі

на прадстаўленні ў цырку, глядзелі балет «Чыпаліна», хадзілі ў кінатэатры і паркі, удзельнічалі ў сяброўскіх сустрэчах па баскетболу і валеjbолу, спаборнічалі ў плаванні ў Палацы воднага спорту. Незабыўнае ўражанне на юных французцаў зрабіла наведанне Кургана Славы і мемарыяльнага комплексу Хатынь, дзе яны ўсклалі кветкі да Вечнага агню.

У Музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны дзеці з французскага горада многае даведалі-

ся аб жахах фашысцкай акупацыі, аб зверствах гітлераўцаў, аб мужнай барацьбе беларускіх партызан і падпольшчыкаў супраць захопнікаў, аб вялікай перамозе савецкага народа.

Французскіх гасцей прынялі ў Беларускай таварыстве дружбы і культурнай сувязі з зарубажнымі краінамі. Яны пабывалі ў многіх сем'ях сваіх савецкіх равеснікаў. Тры наступныя здымкі расказваюць аб знаходжанні французскіх школьнікаў у Мінску.

Такой была центральная часть Минска, разбурянага фашысцкімі захопнікамі ў 1941 годзе [здымак злева]. Мы адбудавалі беларускую сталіцу і цяпер ганарымся прыгажосцю роднага горада [здымак справа].

В СССР НА СТРАЖЕ МИРА СТОЯТ И МОРАЛЬ, И ЗАКОН

ПРАЗДНИК ЖИЗНИ

«Я не знаю ни одной другой страны мира, где трагедия второй мировой войны оставила бы столь глубокий след, как в Советском Союзе, потерявшем свыше 20 миллионов человек. Понятно поэтому, что русские не хотят повторения ужасов, которые несут с собой войны».

Это заявление — не первое и не последнее из заявлений такого рода — имеет, на мой взгляд, особую ценность. Сделано оно человеком, с советским народом знакомым, не понаслышке: праздник Победы над гитлеровской Германией Дж. Кеннан встретил в мае 1945 года в Москве.

В тот день, когда из окон посольства посол США в СССР Кеннан видел, как плакавшие от счастья москвичи без устали качали людей в военной форме, в приволжском городе Казани по запруженным людьми вечерним улицам пробирались, опираясь на палку, мой отец. Он был в гимнастерке — и его тоже, как всех фронтовиков, без конца целовали незнакомые люди. Качать не решались: боялись повредить раненую ногу.

Каждый год 9 мая, когда на безмолвной внутренней перекличке едва ли не каждая советская семья ощущает заново свою неполноту, я получаю открытку с казанским штемпелем. Всегда точно зная, что эта открытка будет, я также точно знаю и ту главную фразу, ради которой она пишется. Разными словами, но совершенно обязательно отец мой — 55-летний инженер, которому в тот День Победы едва исполнился 21 год, — желает мне, моим детям и друзьям никогда не увидеть того, что увидели его сверстники.

Эти открытки, если разобраться, можно рассматривать как адресованное одним поколением другому поздравление с праздником жизни вообще: их отправитель воевал против фашизма, был тяжело ранен, контужен, жив остался, что называется, чудом.

Война осталась и в сознании моих родителей и в сознании большинства советских семей большой, очень личной, очень непросто заживающей раной. Я, например,

никогда не видел отца моей матери и ее брата — они входят в число все тех же 20 000 000. Но вот что характерно: война не породила у моих близких, как и у всех вообще граждан СССР, комплекса мести, злобы, неприятия каких-то других народов — комплекса, отмеченного печатью шовинизма, национализма, расизма.

Вот только одно подтверждение сказанного: отношение советского народа к такой, казалось бы, частной проблеме, как ПРОПАГАНДА ВОЙНЫ.

В Советском Союзе — и это подтвердит любой из тех, кто бывал в СССР, разговаривал с советскими людьми, читал советские газеты или школьные учебники, смотрел советские фильмы, — никому просто не приходит в голову вести деятельность такого рода. Ну а если придет? Тогда в действие со всей суровостью вступит Закон о защите мира, принятый в Советском Союзе еще в 1951 году. Вот его текст: «1. Считать, что пропаганда войны, в какой бы форме она ни велась, подрывает дело мира, создает угрозу новой войны, является ввиду этого тягчайшим преступлением против человечества. 2. Лиц, виновных в пропаганде войны, предавать суду и судить как тяжких уголовных преступников». То, что этот Закон, его дух и буква полностью отвечают духу и букве принципов, на которых основывается советское общество, ясно подтверждает и текст Конституции СССР, принятой осенью 1977 года после всенародного обсуждения ее проекта. «В СССР пропаганда войны запрещается». Это конституционное положение прямо следует за положением о целях советской внешней политики, направленной «на предотвращение агрессивных войн, достижение всеобщего и полного разоружения и последовательное осуществление принципа мирного сосуществования государств с различным социальным строем».

Справедливости ради нельзя не заметить: за 28 лет существования Закона о защите мира применять его на практике советскому суду не пришлось ни разу.

Но если советский закон

совершенно недвусмысленно запрещает пропаганду войны, то представить себе запрещенной или ограниченной пропаганду мира, борьбу против войны в СССР попросту невозможно. Достаточно вспомнить в этой связи и чрезвычайно активное участие всех слоев населения СССР в деятельности Советского комитета защиты мира и те 180 миллионов подписей, которые граждане Советского государства — практически все его взрослое население — поставили под новым Стокгольмским воззванием. Понятно, что совершенно невозможно представить себе ситуацию, при которой правосудие наказало бы в СССР человека, активно выступающего против войны, против милитаризма, против гонки вооружений. Любому из моих соотечественников буквально режут ухо все новые и новые сообщения об арестах в США борцов против войны. Иных из них мы знаем по мужественным выступлениям еще со времен войны США во Вьетнаме. (Как не упомянуть о братьях Берригэнах, о жене одного из них — Филипа — Элизабет Макалистер, о поэте Аллене Гинсберге или бывшем сотруднике «Рэнд корпорейшн» Дэниеле Эллсберге.) Имена других известны нам меньше: тех, например, что были приговорены американским судом в январе нынешнего года к шести месяцам заключения за участие в демонстрации у завода корпорации «Рокуэлл интернэшнл» в Роки-Флэтс. (Там изготавливаются компоненты нейтронных бомб.)

Судебные расправы над этими людьми совершенно естественно рассматриваются жителями Москвы, Ленинграда, Бреста или Владивостока как аморальные, не создающие большой авторитет государству, гражданами которого все эти борцы за мир являются.

И уж совсем аморальной, дикой, если называть вещи своими именами, приходится признать практику властей другой страны, в которой разжигание военного психоза, нагнетание милитаристской истерии, пропаганда войны и, как все мы теперь точно знаем, сама война стали, по су-

ти, государственной политикой. Речь о Китае, где ненависть к соседним странам пытаются привить гражданам если не с материнским молоком, то с первым словом, устным и печатным. Примеров тому нет числа. Вот только один: немало «зубов дракона» в сердцах своих маленьких (до 13 лет) читателей успела посеять начавшая выходить в Пекине в этом году детская газета «Чжунго шаюнь бао». И цитатами из Дэн Сяопина (о необходимости совместного выступления Китая, США и Японии против СССР, например), и пропагандой установки «готовиться к войне», и всей той оголтелой антисоветской и антивьетнамской ложью, что она обрушила на детские головы за время своего существования. И прежде всего — в дни разбойничьей агрессии Китая против социалистического Вьетнама.

Из «зубов дракона» никогда еще не выростили ни рис, ни мир: это известно.

Прочный мир не выстроишь без основательной подготовки к нему — сознательной, целеустремленной, ежедневной — жителей каждой страны. О своем ясном осознании этого нехитрого, но не везде еще ставшего нормой жизни положения прямо заявили делегации подавляющего большинства государств, представленных на XXXIII сессии Генеральной Ассамблеи ООН. Приходится напомнить: только США и Израиль воздержались при голосовании на сессии резолюции «О воспитании народов в духе мира», представленной Польской Народной Республикой. (За эту резолюцию проголосовали представители 138 государств.)

Мой прошедший через войну отец считает совершенно естественным, само собой разумеющимся, что Советский Союз проголосовал за эту декларацию. Потому что, голосуя за нее, он голосовал за укрепление мира. За сложную, но совершенно необходимую работу над созданием всеми членами международного сообщества психологического климата, наиболее полно позволяющего раскрыться возможностям, заложенным в политике мирного сосуществования государств с различным социальным строем.

Следовать этой политике Советскому государству прямо предписывает его Основной Закон.

Юрий КАЗАКОВ,

на адчуваем бескаррыслівую брацкую дапамогу СССР.

У гэтыя дні сходы, лекцыі, даклады, выстаўкі, прысвечаныя 34-й гадавіне вызвалення нямецкага народа ад гітлераўскага фашызму, праходзяць на прадпрыемствах, ва ўстановах, у калгасах і саўгасах, навучальных установах — калектывных членах Савецкага таварыства дружбы з ГДР.

пішуць землякі

Ад імя праўлення і членаў Славянскага таварыства ў Англіі віншум Беларускае таварыства «Радзіма» і рэдакцыю газеты «Голас Радзімы» са светлым днём міжнародным святам працоўных 1 Мая і Днём Перамогі!

Жадаем далейшых поспехаў у вашай высакароднай рабоце дзеля справы міру і дружбы паміж народамі. Сакратар праўлення Славянскага таварыства ў Англіі

В. ГРЫДЗЮШКА.

Сердечно поздравляю редакцию газеты «Голас Радзімы» и Белорусское общество «Радзіма» с праздником весны и мира — 1 Мая, а также с днем великой Победы над фашистской Германией! Желаю вам всем счастья, здоровья и успехов в вашей благородной деятельности для блага нашей матери-Родины!

Т. КУПЕРУС-МАРЧЕНКО. Голландія.

Дарагія сябры! Віншуем вас усіх з Першамаем і Днём Перамогі!

Няхай будзе мір на нашай планеце, няхай людзі не ведаюць жаху вайны.

Ф. ПІДАЙНАЯ.

Аўстралія.

Горько поздравляем вас с 34-й годовщиной великой Победы советского народа над фашистской Германией!

В этот радостный день желаем всему советскому народу здоровья, счастья, благополучия, новых успехов в труде и воспитании юных патриотов, готовых как их отцы и деды, сделать все, чтобы небо было чистым, а мирная земля — цветущей и счастливой.

Н. ЧЕРЕПАНОВА. Н. ХРЕНКОВ.

Австралія.

Віншуем Радзіму з міжнародным святам працоўных — Першамаем!

Жадаю ўсім маім землякам шчасця, новых поспехаў у вашых вялікіх справах!

М. ПАЎЛЮКОВІЧ. Бразілія.

Дарагія браты-беларусы! Віншум вас і ўвесь савецкі народ са святам 1 Мая і Днём Перамогі! Жадаем вам поспехаў у барацьбе за мір на нашай планеце! Няхай маёе дружба паміж народамі!

Г. і А. ВАЛАДКЕВІЧЫ. ЗША.

Ад усёй душы віншум рэдакцыю газеты «Голас Радзімы» і Беларускае таварыства «Радзіма» з міжнародным днём салідарнасці працоўных і з гадавінай вялікай Перамогі!

У. і С. ЛІХОТЫ. Францыя.

У ГОНАР ВYZBAЛЕННЯ

У Мінску, у Палацы культуры тэкстыльшчыкаў, адбыўся ўрачысты сход, прысвечаны 34-й гадавіне вызвалення нямецкага народа ад гітлераўскага фашызму.

На сходзе прысутнічалі ўдзельнікі пезда дружбы,

прыбыўшага з Берліна, грамадзяне ГДР, якія вучацца ў Мінску.

З дакладам выступіла член праўлення Беларускага таварыства дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі, міністр бытавога абслугоўвання насельніцтва БССР А. Грыб.

На сходзе выступіў генеральны консул ГДР у Мінску С. Бернатэк. Працоўныя ГДР,

сказаў ён, ніколі не забудуць гераічнага подзвігу савецкага народа і яго слаўнай арміі, якія цаной велізарных ахвяр выратавалі народы Еўропы ад фашызму. Вызваленне нашага народа Савецкай Арміяй адкрыла перад ім шлях да дэмакратыі і сацыялізму, да першай нямецкай рабоча-сялянскай дзяржавы. На шляху карэнных сацыялістычных пераўтварэнняў мы пастаян-

САМАЯ ДАРАГАЯ РЭЧ У НАШЫМ ДОМЕ

Што? * Як? * Чаму?

Калі Злучаныя Штаты Амерыкі вялі агрэсіўную вайну супраць народа В'етнама, нашы замежныя суайчыннікі, як і савецкія людзі і працоўныя ўсяго свету, гнеўна пратэставалі супраць ганебнай агрэсіі, маральна і матэрыяльна дапамагалі в'етнамскім патрыётам. Гэтую ж магутную салідарнасць з ахвярай агрэсіі праявілі прагрэсіўныя сілы многіх краін у час нашэсця мааістаў на СРВ. Такім чынам, дабіцца перамогі над амерыканскімі агрэсарамі і кітайскімі захопнікамі в'етнамцам дапамог

ПРАЛЕТАРСКІ ІНТЭРНАЦЫЯНАЛІЗМ

Прыклады сусветнай салідарнасці рабочых можна было б прыводзіць бясконца—нагадаем хаця б падтрымку прыгнечанага народа Чылі, рэвалюцыйнай Кубы або Анголы, змагароў за свабоду народаў Паўднёва-Афрыканскай Рэспублікі і Зімбабве. Тут маецца на ўвазе глабальны рух салідарнасці. Але ўспомнім адзін лакальны выпадак. Калі нейкія тэарысты двойчы ўзрывалі культурны цэнтр Федэрацыі рускіх канадцаў у Ванкуверы, кожны раз грошы на адбудову яго давалі не толькі беларусы і ўкраінцы, але і карэнныя канадцы, палякі, італьянцы, сербы, чэхі — працоўныя розных нацыянальнасцей. Іх класавая згуртаванасць перамагла.

Як жа і калі ўзнік рух салідарнасці пралетарыяў? У чым яго сутнасць, у чым сіла?

Рабочыя даўно пераканаліся ў тым, што іх прыгнечальнікі — капіталісты аб'ядноўваюцца для таго, каб сумесна эксплуатаваць працоўных, падаўляць забастоўкі, наступаць на дэмакратычныя правы народа. І рабочыя зразумелі, што свае карэнныя жыццёвыя інтарэсы яны змогуць абараніць толькі тады, калі змове капіталістаў супрацьпаставяць сваю пралетарскую салідарнасць. Вось гэта згуртаванасць прыгнечаных працоўных розных краін, іх адзінства дзеянняў у барацьбе за звяржэнне капіталізму і знішчэнне эксплуатацыі і атрымалі назву пралетарскага інтэрнацыяналізму.

«Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!» Гэты баявы лозунг упершыню абвясцілі заснавальнікі навуковага камунізму Маркс і Энгельс. Ён застаецца актуальным і сёння.

Рабочыя кожнай краіны, змагаючыся за сацыяльнае вызваленне, за ліквідацыю класовага прыгнёту, разам з тым адстойваюць і свае нацыянальныя інтарэсы. Яны берагуць мову, культуру, нацыянальныя традыцыі, шануюць гісторыю свайго народа. Многія нашы землякі помняць, што ва ўмовах буржуазнай Польшчы заходнебеларускія камуністы адстойвалі родную культуру і мову, аднак культурна-нацыянальныя патрабаванні яны падначальвалі вырашэнню самай галоўнай сацыяльнай задачы — ліквідацыі буржуазна-памешчыцкага ладу. І ў гэтым пытанні Кампартыя Заходняй Беларусі знаходзіла падтрымку і разуменне ў камуністаў карэннай Польшчы. Пралетарскі інтэрнацыяналізм, такім чынам, не сцірае нацыянальных адрозненняў, не адмяняе задач нацыянальнага развіцця, ён, наадварот, садзейнічае выкананню гэтых задач, але толькі шляхам сацыяльнага вызвалення, толькі ў цеснай класавай садружнасці працоўных усіх нацый.

Успомнім яшчэ крыху гісторыі. У гады рэвалюцыі і грамадзянскай вайны, калі вырашаўся лёс беларускага народа, камуністы гаварылі: «Працоўныя Беларусі могуць дабіцца лепшай долі толькі ў брацкім супрацоўніцтве з рускім, польскім, літоўскім, украінскім і іншымі народамі». Беларускія нацыяналісты прырэчылі ім, яны распаўсюджвалі нянавісць і да рускіх, і да палякаў. Ход падзей паказаў, што нацыяналісты змагаліся не за інтарэсы працоўных беларусаў, а за ўласныя эгаістычныя, эксплуатацыйныя інтарэсы. Яны пайшлі на супрацоўніцтва з польскай буржуазіяй, якая не прызнавала беларускай нацыі, яны сталі служыць у якасці гітлераўцаў, якія мелі намер і фактычна ажыццяўлялі фізічнае знішчэнне беларусаў.

З гэтага вынікае, што пралетарскі інтэрнацыяналізм непрымальны з буржуазным нацыяналізмам, які адасабляе, дзеліць, супрацьпаставляе працоўных розных нацыянальнасцей. Вось чаму для савецкіх людзей, выхаваных у духу інтэрнацыяналізму, германскі фашызм ці сіянізм, беларускі або ўкраінскі нацыяналізм, кітайскі ці любы іншы шавінізм — аднаго поля ягада.

Часта здараецца, што беларус, прыехаўшы з-за акіяна ў Мінск пасля дзесяткаў год расстання з Радзімай, са здзіўленнем пытае: «Як жа гэта вы здолелі за такі кароткі час не толькі аднавіць разбураную фашыстамі гаспадарку, але і дасягнуць небывалага росквіту эканомікі і культуры? Што вам дапамагло?» Яму адказваюць: «Нам дапамог інтэрнацыяналізм». І тут ужо маецца на ўвазе вышэйшы ўзровень дружбы і супрацоўніцтва народаў — сацыялістычны інтэрнацыяналізм, калі розныя народы Савецкага Саюза сумесна будуць новы лад, дапамагаюць адзін аднаму матэрыяльнымі і людскімі рэсурсамі, кадрамі, вопытам, навуковымі дасягненнямі і г. д. Так што сацыялістычны інтэрнацыяналізм і аказваўся той магутнай сілай, якая дапамагла беларусам увакраснуць пасля страшэннай вайны.

РАЯЦА МЕТЭАРОЛАГІ

VIII Сусветны метэаралагічны кангрэс пачаў работу ў Міжнародным цэнтры канферэнцый у Жэневе.

У ім прымаюць удзел дэлегацыі краін — членаў Сусветнай метэаралагічнай арганізацыі, у тым ліку СССР, УССР і БССР, назіральнікі ад раду міжнародных арганізацый.

Удзельнікі кангрэса, які з'яўляецца вышэйшым органам

СМА, абмяркоўваюць і зацвердзяць асноўныя навукова-тэхнічныя праграмы арганізацыі на чарговы чатырохгадовы перыяд (1980 — 1983 гады), бюджэт СМА, выбяруць яе кіруючыя органы.

«Голас Радзімы»
№ 19 [1589], 1979 г.

У адной школе зайшла ў нас гаворка: — Якая самая дарагая рэч у вашым доме?

Некаторыя вучні пераглынуліся. Некаторыя паціснулі плячамі. Паўлік першы падняў руку:

— Матацыкл! — радасна выгукнуў ён і, задаволены, сеў.

Тады падахвоціліся іншыя. Рука за рукой пацягнуліся ўгору:

— «Жыгулі!»

— «Масквіч!»

— Тэлевізар!

— Радыепрыёмнік!

— Халадзільнік!

— Піяніна!

Дарагіх рэчаў, сапраўды, было многа. Але я заўважыў, што ёсць хлопчыкі і дзяўчынкі, якія не падымаюць рук. І не таму, што ў іх доме няма дарагіх рэчаў. Яны здзіўлена паглядалі то на сваіх сяброў, то на мяне і, відаць, не згаджаліся ні з ім, ні са мною. І я ў душы вельмі абрадаваўся і сказаў:

— Малайцы!

Тыя, што паспяшаліся з адказамі, палічылі, што гэта я пра іх сказаў. Але цяпер я тыя, што маўчалі, пачалі далучацца да гаворкі. Падняў руку Валодзя.

— Самая дарагая рэч у нашай сям'і, — сказаў ён, — дасталася нам ад дзеда...

Усім не царпелася дазнацца: якая?

— Медаль «За адвагу», — сказаў Валодзя.

— Дзед заўсёды ў Дзень Перамогі раскаваў, якая цяжкая і страшная была вайна. Мой дзед быў храбры салдат. Ён пад агнём фашыстаў пераплыў Дняпро...

Заварушыліся ўсе вучні. Яны зразумелі: ёсць рэчы даражэйшыя. Гэта асаблівыя рэчы, самыя дарагія для кожнага з нас.

Цяпер якраз і пачалася гаворка пра галоўнае, што ўзвышае чалавека.

Аказалася, што ў Паўлікавага бацькі, калгаснага брыгадзіра, ёсць ордэн Леніна, якім ён ўзнагароджаны за высокую ўраджай.

Паўлік ганарыцца сваім бацькам і прызнаўся, што будзе вучыцца на агранома.

Многа цікавага расказаў вучні на гэтым уроку. Леначка хоць і не помніць сваёй бабулі, але ведае пра яе ўсё. Партрэт Настасі Іванаўны вісіць у іх доме на самым відным месцы. Бабка Насця была настаўніца. Многія памятаюць, як цікава было на не ўроках.

Волеччына бабуля захоўвае піянерскі гальштук. «Дзеля чаго?» — спытала ўнучка.

«О, гэта ўжо гісторыя, — сказала бабуля. — Той, хто завязваў яго мне, загінуў у партызанскім баі з фашыстамі, а ён жа металік быў нашым піянерважатым. Цяпер, як гляню на гэты гальштук, многае ўспамінаю: і як стала ў калгасе даяркаю, і як Зорка Героя мяне ўзнагароджвалі. А ўсё з піянерскага гальштука пачалося, з першага майго абяцання — быць вернай свайёй Радзіме».

Так гаварылі мы на тым уроку пра дарагія і запаветнае, што ёсць у кожнага з нас. І я рад, што наша размова на гэтым не скончылася, а неўзабаве да яе далучылася вялікая зацікаўленая аўдыторыя.

Калі я раскаваў пра гэты ўрок на старонках дзіцячага часопіса «Вясёлка», у рэдакцыю пасьпаліся пісьмы. Дзесяткі, сотні пісьмаў. Дзеці вельмі дакладна зразумелі гэтыя размовы: каштоўнасць рэчы, часта самай дарагой для нас, вызначаецца не матэрыяльнай сутнасцю, а зместам, які ўзвышае нашы пачуцці, узбагачае душу чалавека, з'яўляецца набыткам яго духоўных скарбаў. І чым большыя падзеі, узрушэнні, выпрабаванні нашага жыцця, нашай сям'і, гэтай краіны нагадвае нам рэч, як знак, як вобраз, як памяць аб тым, што было для нас самым значным і незабыўным, тым даражэйшай рэліквіяй, якая, падчас, служыць многім пакаленням, перадаецца з роду ў род, набываючы бясконцую каштоўнасць.

Не купецкая, не мяшчанская пыха, фанарыстасць і выхваленне аднаго перад другім тым, што я прыдбаў рэч, даражэйшую, чым ты, — не, не гэтым крытэрыем вызначае савецкі чалавек сваю годнасць, значэнне і вартасць сваіх сямейных і родавых каштоўнасцей!

І калі ў нашым асяроддзі бачыш падчас праявы ўласніцкай прагнасці, хцівага дражніцтва, дык перш за ўсё трывожыцца: а як жа дзеці? Бо часта імкненне да асабістага абагачэння, сцягвання ва ўласную нараву як мага больш дарагіх рэчаў, бацькі тлумачаць тым, што клопацца пра будучыню сваіх нашчадкаў. Так з самага малку ў дзіцячыя душы перадаецца мікроб спадчынай хваробы, лячэнне якой вельмі доўга абыходзіцца грамадству. І тым радасней табе, калі пераконваешся, як самі дзеці з уласцівай ім шчырасцю, чысцінёй даверу, пранікнёна і дакладна адчуваюць гэтыя, не толькі простыя, супярэчнасці нашага жыцця, разумеюць сутнасць яго маральных, этычных і эстэтычных высноў.

На старонках часопіса ішла размова аб рэчах, каштоўнасцях якіх вымяраецца самай вялікай даной для кожнага з нас — нашай свяшчэннай памяццю, нашай любоўю да вя-

лікіх падзей гісторыі, да людзей, да іх подвігаў у працы ў імя Савецкай Радзімы. Ёсць рэчы, здавалася б, звычайныя, але з імі могуць быць звязаны вельмі дарагія і запаветныя пачуцці.

Для Святланы Дубовік, вучаніцы Селішчанскай школы Слуцкага раёна, як і для ўсёй яе сям'і, рэліквіяй стала дзедава салдацкая гімнасцёрка. Яе з шасцю медалямі дзед заўсёды надзяваў у Дзень Перамогі. І цяпер, калі ўжо дзядулі няма, штогод 9 мая яго гімнасцёрка з пашанай дастаецца з шафы і вешаецца на крэсла, у якім ён, бывала, сядзеў і раскаваў пра гады Айчыннай вайны. У гэты дзень сям'я нясе першыя вясновыя кветкі на магілу салдата.

У сям'і Тані Тарарэнік з вёскі Міхалёўка Буда-Кашалёўскага раёна захоўваецца газета «Искра» — сведка гераічных дзён рэвалюцыйнага падполля. Танін дзядуля быў удзельнікам рэвалюцыі.

Баявыя ўзнагароды герояў вайны, слаўных партызан, герояў працы — дарагія рэліквіі ў кожным доме. Пра іх хораша расказаў Андрэй Суслаў, вучань з мінскай школы № 78. Святлана Белая з вёскі Зоркаўка Барысаўскага раёна і іншыя.

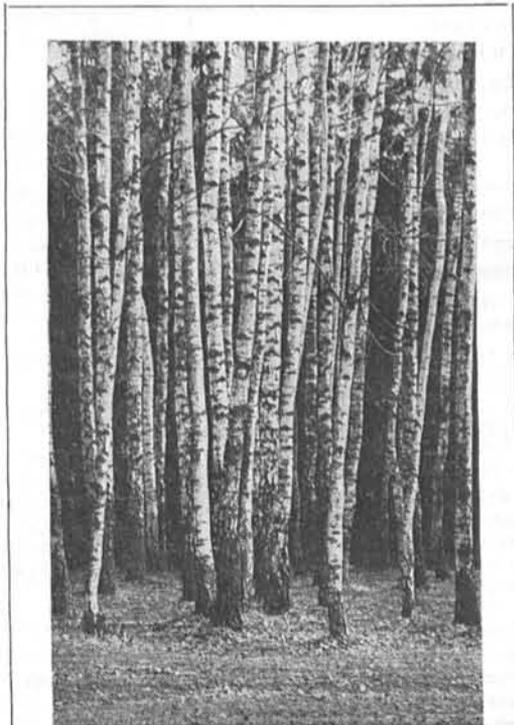
А шчаслівыя, радасныя пачуцці сяброўства! Як дорага кожнае пісьмо, кожная вестачка ад твайго дарагога друга! Валя Балдыкова і Наташа Цішкова з вёскі Уць Добрушскага раёна раскаваюць: «Мы перапісваемся з дзядульчанкай, якая жыве ў брацкай Чэхаславакіі. Яе завуць Магда. Пісьмы, якія яна нам прысылае, мы беражліва захоўваем. У іх Магда раскавае пра сябе і сваю родную краіну. З таго часу, як мы пачалі перапісвацца з Магдай, нас вельмі цікавіць Чэхаславакія, яе гісторыя, прырода, музыка...»

Дзеці вельмі хораша, з павагай і захапленнем раскаваюць аб прыладах працы, якія шануюцца ў многім сям'ях: пра старую працавітую пілу, што шмат гадоў служыць добрым людзям (апавяданне Валі Кавалёвай з вёскі Сава Магілёўскай воласці), пра цудоўную скрыначку слесара-водаправодчыка, у якой столькі дзівосных інструментаў, што ўсіх не пералічыш (апавяданне Сярожы Хомчанкі, вучня з мінскай школы № 65).

А вось для Коля Белага, вучня Зоркаўскай школы Барысаўскага раёна, самая дарагая рэч у хаце — стол. Атрымаўшы Коляна апавяданне, мы нават трохі сумеліся: чым жа можа быць дарагі звычайны дашчаны стол? Аказваецца, вельмі многім, калі добра падумаць. І Коля пра гэта цудоўна раскаваў: за сталом збіраецца ўся сям'я. Снедаюць, абедваюць, вечаюць. Дзеці чытаюць, малюць, вучаць урокі. На stole мама кроіць і шые абновы. Тата, прыйшоўшы з майстэрні, у якой ён рамантуе трактары і камбайны, за сталом раскавае столькі новага і цікавага! А колькі радасці ў святы, калі прыходзяць госці, і як прыгожа, калі на стол ставяць букеты кветак! Гэтак хлопчык раскаваў нам пра аднасць і шчасце ў сваёй сям'і.

Розныя ёсць рэчы... Здавалася б, самыя звычайныя, а становяцца дарагімі і запаветнымі, калі з самых малых год выходзіць нас, узбагачаюць нашы душы на ўсё жыццё.

Васіль ВІТКА, пісьменнік.

Бярозы.
Фота З. ШЭГЕЛЬМАНА.

ТРЫВОЖНЫ МАНАЛОГ ЗЯМЛІ

ПАЭМА

Мільёны гадоў
Я цябе гадала
З жывое іскрынкі
У празрыстай вадзе
І ўсё, што магла,
Я табе аддала,
Каб толькі ніколі
Не быў у бядзе.

З-пад сэрца майго
Вырывалася лава,
Палалі каменні,
Паўзлі леднікі,
Я ў сцюжу
Гранітныя горы кавала
І рэзала рэчышча
Новай ракі.

Для дрэў і для кветак
Яскравыя фарбы
Шукала,
Знайшла, і сады расцвілі,
Вякамі збірала па каліву
Скарбы —
Багацце, і сілу,
І славу Зямлі.

Я ўсё да драбніцы
Схавала у нетры —
Крышталі і алмазы,
Жалеза і медзь,
Каб іх не развеелі
Буйныя ветры,
Каб страціць найменей,
А болей займець.

Я вугаль і нафту
Глыбока схавала,
Рудою аздобіла
Край мерзлаты,
На дзікіх распадках,
На горных увалах
Рассыпала шчодро
Пясак залаты.

Вякамі на целе
Дыміліся раны,
І прорвы ніяк
Не маглі зарасці.
Я так зберагала
Крупінкі урану,
Каб нават самой
Не адразу знайсці.

Каб светлая сіла
Не стала смяротнай,
Каб людзі і горы
Не падалі ніц,
Я след замятала
На сцещы зваротнай
Да самых таемных
Сваіх таямніц.

Калі ж ты, падросшы,
Падняўся на ногі
І ўбачыў пупышкі
На гнуткім галлі,
Засеяла я
Напрадвесні аблогі,
Каб жытам улётку
Яны загулі.

Сады наліліся
Даспеленым сокам,
І ты пазіраў
З-пад калматых павек,
Ступаў асцярожна
Няўпэўненым крокам,
Ужо не жывёліна,
А чалавек,

Худы, валасаты,
Бяздомны і чорны,
Ты першы расклаў
Ад маланкі касцёр
І ў цвёрдых далонях,
Нібыта на жорнах,
З жытнёвага коласа
Зерне расцёр.

Раслі і згаралі
Секвой і пальмы,
І толькі ніяк

Не прыпомню, калі
Парвалася сувязь з табой
І, на жаль, мы
Адно аднаго
Зразумець не змаглі.

Ты цёр на далонях
Зярняты ячменю.
І яблыкам ты
Спакусіўся тугім,
А рэшту вытоптаў,
Каб меней ім, меней
Добра дасталося,
Суседзям тваім.

Я думала, ты
Праз гады зразумееш,
Што ўсё тут тваё
І нашчадкаў тваіх,
Што ты для наступнікаў
Болей пасееш
І сам завіхацца пачнеш
Дзеля іх.

А ты разумеў,
Ты разведаў сакрэты,
Хоць многае вынес
На ўласным гарбе.
Табе я загадала
У зімы і ў леты,
Цяпер падуладнаю
Стала табе.

Ты нафту высмоктваеш
З кожнае жылы,
Ты з каменю ставіш
Свае гарады,
Ты грунт разварочаў,
Тугі і настылы,
І ўсё табе мала
І мала руды,

Усё табе мала
Жалеза і медзі,
І золата зліткаў
Не знойдзеш нідзе —
Яно зіхаціць
На тваім бранзалеце
І не паможа
Ніколі ў бядзе.

Для самых сумленных
Хавала старанна
Усе таямніцы
Начамі і днём,
А ты дакапаўся
Цішком да урана,
Каб знішчыць жывое
Смяротным агнём.

І вось паімчаўся,
Бяздумна, бязмэтна,
Далёка ад дому
І ўласнай бяды,
І нішчыў,
Каб рай выглядаў апраметнай,
Каб скрозь спапялелі
Жывога сляды.

Сатлелі.
І толькі пакутнікаў цені.
І плач скамянелы,
І енкі, і боль
Навек захаваюць
Бетонныя стэлы,
А гора засведчыць
Крывавае соль.

Я попел сабрала,
Руіны і целы
І тых падабрала,
Хто выжыць хацеў,
Забойцу, няйначай,
Паслаў звар'яцелы,
Каб заўтра ад жаху
І той звар'яцеў.

Мой сын наймудрэйшы,
Прабач, можа, рана
Усіх папракаць,
Не зірнуўшы наўкол.
Бо ты з невялічкаю жменькай
Урана

На полюс Паўночны
Прывёў ледакол.

Ты свеціш і грэш
Сцюдзёнаю ноччу,
Рукамі заціснуў
Мільён навальніц.
Табе я адкрыю,
Як толькі захочаш,
Бяздонныя нетры
Сваіх таямніц.

Я кветкамі ўсыпала
Тыя пагоркі,
Якім не зраўняцца
І не здзірванець:
На іх запалілі
Чырвоныя зоркі
Салдаты, што смерцю
Адолелі смерць.

А тыя, што нішчаць,
Каб толькі дапялі,
Напэўна, ізноў
Дамагліся б свайго:
Адзінае сонца
І тое распялі б
І вырвалі б
Палкае сэрца з яго.

Я ўспомніла ўсіх...
Колькі я пахавала!
І колькі дачасна
Хаваю штогод,
Яшчэ маладых,
Што крупінкай металу
Такі ж маладзенькі
Прабіў навывілет.

За што!
За Зямлю!
А хіба яе мала!
Хіба не хапае
Урадлівай зямлі!
Навошта яе
Начынілі металам,
Лясы з ручаямі
І рэкі звялі!

Як маманты,
Гінуць
бізоны і рыбы,
І птушак няма
У апусцелым гняздзе.
А ты забяўляешся
Атамным грыбам
І сам

паратунку
Не знойдзеш нідзе.
Чаго не стае,
І чаго табе мала!
Скажы пад прысягаю,
Як на судзе...
Усё, што магла,
Я табе аддала,
Каб толькі ніколі
Не быў у бядзе.

Пустэльніяю сталі
Даўнейшыя багны,
І бусел ужо
Абміноўвае іх.
Не будзь жа такі
Ненасытны і прагны,—
Хоць трохі пакінь
Для нашчадкаў сваіх.

Ты чуеш
Сумленнейшы голас народа,
Што ўзрос і ўзмужнеў
Пад сузор'ем Крамля!
Прыслухайся —
Яснаю стане пагода,
І стане ранейшай Зямлёю
Зямля,

Адзіная, добрая
У цэлым сусвеце,
Што кожнага можа,
Як маці, сагрэць.
З агнём не гуляйце,
Дарослыя дзеці,
Каб часам, як той метэор,
Не згарэць.

Здаўна славяцца сваім майстэрствам беларускія ганчары. Іх традыцыі ўмела працягваюць і развіваюць на Барысаўскім камбінате прыкладнога мастацтва. На многіх выстаўках вырабаў народнага промыслаў з поспехам экспанаваліся работы Мікалая Байрачнага, Яўгена Хамініча, Аляксандры Дзятлавай і іншых мастакоў-керамістаў прадпрыемства. Прадукцыя камбіната карыстаецца папулярнасцю ў нашай краіне.

НА ЗДЫМКАХ: мастак-кераміст Яўген ХАМІНІЧ за работай; керамічны набор «Паўлінка».

Фота Я. КАЗЮЛІ.

ПЕСНЯ ВЫПРАВИЛАСЯ Ё ЖЫЦЦЁ

Старонкі, апаленыя агнём памяці аб мінулай вайне... Няма таіх у творчасці народнага артыста Беларускай ССР, кампазітара Уладзіміра Алоўнікава — чалавека суровай, ваеннай маладосці. Быў у яго біяграфія незабыўны дзень, калі разам з сябрам здаў ён апошні выпускны экзамен у кансерваторыі, а неўзабаве Мінск пачалі бамбіць фашысцкія самалёты... Былі артылерыйскія атакі і франтавыя дарогі, горы, страт, кроў, боль... Быў у яго жыццё і шчаслівы дзень пераможнага вяртання ў родны сэрцу горад — беларускую сталіцу, зруйнаваную гітлераўскімі акупантамі. Далучыўшыся да будаўнікоў новага Мінска, У. Алоўнікаў, былы воін-франтавік, усё больш даведваўся пра баявы подзвіг сваёй рэспублікі-партызанкі. І ў чутым мастакоўскім сэрцы выпялялі песні аб тых, каму абавязана Беларусь сваім мірным днём.

«Песня пра Заслонава», «Песня аб Даватару», «Песня аб Брэсцкай крэпасці» — гэтыя назвы толькі частка вядомай песеннай серыі, прысвечанай У. Алоўнікавым героям Вялікай Айчыннай вайны. Пагутарыўшы з кампазітарам, няцяжка ўявіць, як удумліва і патрабавальна падбіраў ён паэтычныя тэксты, як старанна ўдасканальваў мелодыі. Таму і сёння кранаюць нас грамадзянскі напал, эмацыянальнае шчырасць, праўдзівасць і прастата лепшых песень У. Алоўнікава, наваенных успамінамі пра вайну. Напрыклад, вось гэты: «Ой, бярозы ды сосны, мае родныя сёстры...» Лірычна-задумныя, немудрагелісты і даходлівы, па-народнаму распеўны, добра вядомы ўсім у Беларусі матыў.

Зразумела, не заўсёды трымае ў памяці кампазітар гісторыю таго ці іншага свайго твора. Здавалася б, хутчэй за ўсё забываюцца з часам «дэталі біяграфіі» песень. А славу таіх «Лясная песня» стваралася гадоў 20 таму назад! І ўсё-такі згадкі засталіся...

Сёлета, віншуючы У. Алоўнікава з 60-годдзем, яго творчыя папярэднікі паэт-сэнінік Адам Русак успамінаў той далёкі выпадак, калі кампазітар папрасіў у яго тэкст для новай песні. Прасіў ён вершы на партызанскую тэму, а Русак завяршыў яkraз сваю «Лясную песню». Упадабаўшы паэтычныя словы, Алоўнікаў пачаў працаваць... Аднак творчы працэс зацягнуўся: кампазітар доўгі час быў незадаволены вынікамі сваіх пошукаў, мелодый нараджалася багата, ды ўсё, здавалася, не тая.

«Аднойчы асенняй раніцай, — расказвае цяпер кампазітар, — я сеў за піяніна. І вось яна, доўгачаканая мелодыя. Спачатку першая фраза, потым — другая, да іх далучылася яшчэ адна, і нарэшце заспявалася ўся песня... Не хапала толькі невялікага ўступу, але знайсці яго было ўжо няцяжка. Я ўявіў сабе, што прыйшлі ў лес былыя партызаны, паглядзелі на бярозы ды сосны, якія бераглі іх ад ворагаў, задаліся, ціха ўздыхнулі і заспявалі песню...»

Выправілася «Лясная песня» ў вялікае жыццё. Праз нейкі час А. Русак пазваніў сябру па тэлефону і ўзрушана расказаў: «У суседнім доме — вечарынка. З расчыненых акон чуваць, як спяваюць хорам нашу «Лясную песню»! А потым — новая вестка: Беларускае радыё атрымала пласцінку з Канады. Там нашы землякі-беларусы запісалі «Лясную песню» ў сваім выкананні. І сёння гэты шчыры напеў так арганічна ўвайшоў у наш побыт, што некаторыя лічаць яго народным...»

С. ВЕТКА.

ПА ЗАВЕДЗЕНАЙ звычайцы, кожны панядзелак я іду ў бліжэйшы кінатэатр. Фільм, які ідзе там з працягам ужо другі месяц, чытачы «Голасу Радзімы», якія жывуць у ЗША, маглі паглядаць на сваіх тэлеэкранах. Зробленая па заказе і пры ўдзеле амерыканскай фірмы «Эйр Тайм Інтэрнэшнл» дваццацігадзінная праграма называлася «Невядомая вайна». На савецкіх экранах услед за гэтай назвай вогненнымі літарамі ўстаюць словы «Вялікая Айчынная». Так, бо якая ж яна для нас «невядомая»? У глядзельнай зале нямала пажылых людзей — на іх юныя плечы звалілася ў сорок першым нябачнае гора. У людзей сярэдняга ўзросту вайна забрала дзяцінства. І нават тыя, хто нарадзіўся пасля пераможнага сорока пятага года, з бацькоўскіх успамінаў і школьных урокаў ведаюць, якога немавернага напружання і ахвяр патрабавала змаганне з гітлераўскім фашызмам.

Для савецкага народа гэта была Вялікая Айчынная вайна. Ён веў яе ў імя свабоды і незалежнасці сваёй Радзімы, у імя выратавання Еўропы, ды і ўсяго свету ад фашысцкага занявольвання. Дваццаць мільёнаў жыццяў савецкіх людзей забрала гэта вайна. Наш народ не забудзе яе ніколі». Гэтае выказванне Л. І. Брэжнева папярэднічае кожнай серыі. Яно ўзята з інтэрв'ю, якое Генеральны сакратар ЦК КПСС даў спецыяльна для кінапраграмы.

Дарэчы, назву «Невядомая вайна» прапанавалі амерыканскія стваральнікі фільма. І зусім не з жадання надаць справе сенсацыйнасць. Паводле апытання Інстытута Гэлапа, усяго 18 працэнтаў малодзых амерыканцаў маюць уяўленне пра сутнасць тэрміна «дэтант» і крыху больш за палавіну ведаюць, што Савецкі Саюз быў саюзнікам ЗША ў вайне з гітлераўскім фашызмам. Мне проста немагчыма ўявіць сабе рэакцыю гледача, які больш як праз трыццаць гадоў пасля заканчэння другой сусветнай вайны ўпершыню ўбачыць і пачуе пра яе праўду...

Дваццацісерыйная эпапея — твор дакументальнага кіно. У ім скарыстаны здымкі 252 ваенных кінааператараў, з

якіх кожны пяты загінуў. Прысутнічаюць і матэрыялы з замежных архіваў. Ёсць нямала ўнікальных кадраў, ледзь не ўпершыню трапіўшых да масавага гледача. Але ў большасці выпадкаў савецкія людзі бачаць на экране знаёмае па многіх хранікальна-дакумен-

без адзінай усмешкі салдаты ў сваім апошнім страі... Як гэта горка бачыць! Кроў і слёзы асірацелых ці знявечаных дзяцей, руіны і трупы...

Сэрца заходзіца ад болю, бо нічым не можаш дапамагчы. Міжволі забываеш пра гады і экран.

наступленне, у выніку якога Беларусь была вызвалена ад ворага, — аперацыя «Баграціён». І хоць гэтай падзеі прысвечана цэлая серыя, яна не можа ўвабраць усё. Бадай, падобнае маглі б сказаць і ленынградцы, і масквічы, і жыхары Украіны. Гадзінная праграма здольна даць дакладнае ўяўленне — з лічбамі і эмоцыямі — пра той ці іншы бок вайны. Але людзі жылі і змагаліся на мяжы магчымага дні, месяцы, гады. Хоцацца, каб гэта зразумеў замежны глядач. Кінаапапея ж будзе дэманстравацца ў многіх краінах Захаду. У Савецкім Саюзе, дарэчы, з пятага мая пачаць яе паказ па Цэнтральнаму тэлебачанню. Але ў наступны панядзелак у нашым кінатэатры, як заўсёды, была поўная зала. У фэе гучалі песні ваенных год, а перад дэманстрацыяй фільма выступіў сівы ветэран — удзельнік тых падзей, што леглі ў аснову чарговай серыі.

Вельмі арганічна і натуральна ўспрымалася пасля ўступнага слова былога франтавіка з'яўленне на экране амерыканскага акцёра Берта Ланкастэра, які каменціруе кінапраграму для замежных гледачоў. За яго спакойнымі інтанацыямі адчуваецца шчырае жаданне данесці праўду пра мінулую вайну да сэрцаў і розуму сваіх суграмадзян. Амаль для кожнай серыі яму давялося здымацца на месцах былых баёў, ля помнікаў. Ён многае спасціг за гэты час і пасля здымак сказаў: «Магчыма, гэта самая важная работа майго жыцця. Я памятаю, як у цішыні беларускай вёсачкі Хатынь слухаў гул званой, як стаяў ля старанна дагледжаных магіль амерыканцаў і англічан у запаларным Мурманску, як ішлі мы міма высечаных на мармуры імён ахвяр ленынградскай блакады на Піскароўскіх могілках... Задумваючыся аб злачыствах фашызму, я зразумеў тады асабліва выразна, як важна, каб амерыканскі народ убачыў гэтыя дваццаць гадзін невядомай амерыканцам вайны на Усходзе...»

Пасля гэтага выказвання мне падумалася: «Можна, цяпер замежныя турысты радзей будуць пытаць, чаму ў нас так часта згадваюць мінулае, і не будуць гаварыць пра «мілітарызцкія настроі» савецкіх людзей?»

В. СЕРГІЕЎСКАЯ.

ПРАВДА ПРА ВАЙНУ І ПЕРАМОГУ

тальных і мастацкіх стужках. Чаму ж тады такая агульная цікавасць да фільма? Чаму поўныя залы на сеансах і пытанні пра «лішні білецік» на прыступках кінатэатраў?

Мне думаецца, што адна з прычын — выключная дакументальнасць і маштабнасць кінапраграмы, глыбокае асэнсаванне падзей, прычын, з'яў. Фільм дае праўдзівы і цэласны вобраз краіны, якая выстаяла дзякуючы свайму грамадскаму ладу. Гітлераўская ідэалогія чалавеканенавісціцтва сустрэла тут рашучы адпор. Кожны савецкі чалавек — ад дзіцяці да старога — незалежнасць Радзімы цаніў вышэй за ўласнае жыццё. І чым далей адсоўваюцца ў нашай памяці тыя гады, тым больш вострая патрэба зразумець сутнасць, вытокі масавай самаахвярнасці, нязломнасці, душэўнай стойкасці. Тым выключнымі абставінамі праявіліся людзі, іх ідэйная перакананасць. І кожны ў глядзельнай зале можа ў думках узяць сябе героем экранных падзей. Што ён пры гэтым зведае — страх, боль, адчай ці імкненне да дзеяння?

Вось камера паволі вядзе нас уздоўж салдацкага строю. Такія звычайныя малодзых твары. Гэтых хлопцаў лёгка ўявіць на калгасным полі, ля станкоў, на будоўлі. Але яны — салдаты сорака першага. Амаль ніхто з іх не дажыў да Перамогі. Толькі і Перамогі не было б, калі б не гэтыя стрыманыя,

Ці варта пераказаваць змест эпапеі? Яна пачынаецца з трагічнага 22 чэрвеня і не мінае ніводнай значнай наступальнай аперацыі, паказвае жыццё фронту і тылу, барацьбу партызан і падпольшчыкаў, жажлівы ваенны быт і вышыні чалавечага духу.

У многіх серыях з экрана паўстае Беларусь. Сучасным мемарыяльным комплексам крэпасці-героя Брэста і кадрамі нямецкай кінахронікі, якія паказваюць прыезд Гітлера на тутэйшыя руіны. Сяўбой у партызанскай зоне і сказам, што старанна выводзіць хлопчык на дошцы ў лясной школе, — «Мы адбудуем родную вёску». Рудабельскай рэспублікай, дзе чырвоны сцяг над сельсаветам лунаў усю вайну, ці «вытворчасцю» гадзінікавых мін, дыверсіямі на чыгунцы — рэйкавай вайной. Не заўсёды нават названа вёска ці лес, дзе базіраваліся партызаны. Замежнаму глядачу важна з'ява, геаграфія ён наўрад ці паспее засвоіць. Але ж мы пазнаём і руіны сваіх гарадоў, і выратаваных дзяцей, і партызанскі парад... І часам нават незадавальненне ўзнікае — чаму пра гэтага чалавека, гэтую мясціну не расказалі больш падрабязна?

Днямі давялося ехаць праз Парычы. Ледзь не на кожным доме той вуліцы былі прымацаваны чырвоныя зорачкі. Так у нас піянеры пазначаюць дамы, дзе жывуць ветэраны Вялікай Айчынай. З парыцкіх балот пачалося пераможнае

ПРА ГЕРОЯ

Народны хор вёскі Буда — цэнтры саўгаса імя Юрыя Смірнова Дубровенскага раёна — уключыў у свой рэпертуар новую песню «Подзвіг героя Бессмяротны». Яна прысвячаецца Герою Савецкага Саюза Юрыю Смірнову, які здзейсніў у гады Вялікай Айчынай вайны подзвіг ля вёскі Шалашына, што на Дубровеншчыне. На вершы Сяргея Панізініка

музыку напісаў дырэктар Дубровенскай музычнай школы Уладзімір Волах.

На абласным конкурсе самадзейных кампазітараў, прысвечаным 60-годдзю БССР і Кампартыі рэспублікі, песня атрымала трэцюю прэмію.

Песню пра героя ўключылі ў свой рэпертуар многія харавыя калектывы раёна.

АПЛАДЗІРУЕ ДАНЕЦК

Сімфанічны аркестр Данецкай філармоніі ўключае ў рэпертуар творы беларускіх кампазітараў і знаёміць з імі слухачоў абласнога цэнтры і рабочых раёнаў Данбаса. У мінулым годзе ўкраінскія музыканты выконвалі творы народных артыстаў БССР А. Багатырова і М. Аладава, заслужанага дзеяча мастацтваў БССР

Д. Камінскага. Нядаўна ў Данецку адбыліся аўтарскія канцэрты заслужанага дзеяча мастацтваў БССР Г. Вагнера. У зале філармоніі і ў Палацы культуры Інстытута вугалю былі выкананы вакальна-сімфанічная паэма «Вечна жывыя», Першая сімфонія, сюіта з балета «Падстаўная нявеста» і Другі канцэрт для фартэпіяна з аркестрам.

ВЫСТАЎКА АРХІТЭКТАРА

У Мазырской карціннай галерэі, якая з'яўляецца філіялам Дзяржаўнага мастацкага музея БССР, адкрылася першая персанальная выстаўка самадзейнага мастака Івана Краўца. На ёй прадстаўлена каля сарака твораў выяўленчага мастацтва. Напісаныя Краўцом партрэты ў асноўным эскізнага плана, але па вобразнаму вырашэнню іх можна лічыць закончанымі.

Важна, што аўтар імкнецца пранікнуць у духоўны свет сваіх герояў, паказаць іх характары. Пейзажныя малюнкi, у прыватнасці такія, як «Рыначная плошча», «Мазыр, ускраіна», «Від з акна», расказваюць аб мінулым і сучасным горада.

Выстаўка прыцягнула ўвагу мазыран і шматлікіх гасцей горада.

ІНФАРМУЕ БІБЛІЯТЭКА

Сектар інфармацыі пачаў працаваць у Віцебскай абласной бібліятэцы імя У. І. Леніна. У ім штомесяц выходзіць бюлетэнь «Хроніка культурнага жыцця Віцебскай вобласці». У выданне ўключаецца навей-

шая інфармацыя аб дасягненнях Віцебшчыны ў культурным будаўніцтве, расказваецца аб навінах выяўленчага, тэатральнага мастацтваў, асвятляецца шэраг іншых пытанняў.

З АПОШНІХ ВЕРНІСАЖАЎ

Засяроджана і ўсхвалявана, нібы баючыся нешта ўпусціць, углядаецца мастак у нябачанае нам палатно. Такім паказаў сябе на аўтапартрэце адзін з вядучых майстроў сучаснага беларускага жывапісу — народны мастак БССР, член-карэспандэнт Акадэміі мастацтваў ССР Яўген Зайцаў. Такім уважлівым і чуйным да біцця пульсу роднай Беларусі і ўсёй краіны паўстаў мастак на выстаўцы, прысвечанай 40-годдзю яго творчасці, якая адкрылася ў Дзяржаўным мастацкім музеі БССР.

Каля ста работ — ад юнацкага эскіза легендарнага Чапаева, зробленага ў 1937 годзе да дыпломнай карціны ў Акадэміі мастацтваў, да цыкла партрэтаў і пейзажаў, напісаных летась у час падарожжа па далёкай Анголе, — ярка прадставілі творчыя здзяйсненні Яўгена Зайцава.

На адкрыцці выстаўкі прадстаўнікі грамадскасці падкрэслівалі вялікі ўклад Я. Зайцава ў савецкае мастацтва, яркае і таленавітае раскрыццё ім пафасу мірнага і

баявога подзвігу савецкага чалавека. НА ЗДЫМКАХ: народны мастак БССР Я. ЗАЙЦАЎ з наведвальнікамі выстаўкі; «Партрэт П. Глебкі»; «Дубкі».

ЦЮЛЬПАНЫ НА ПЛОШЧЫ ПЕРАМОГІ

Мяне заўсёды здзіўляла, што ля помніка на плошчы Перамогі менавіта перад 9 мая расцвітаюць цюльпаны. І якое б ні было надвор'е — няхай нават ідзе снег — ярка-чырвоныя кветкі, нібыта вартавыя, акружаюць помнік. Напэўна, гэта робіцца не без дапамогі вучоных, падумала я. Аднак хацелася даведацца пра гэта больш дакладна.

У той жа день я пазваніла ва ўпраўленне «Зеленбуд», дзе займаюцца азеляненнем горада. Інжынер Лідзія Міхайлава расказала мне аб усіх кветніках і аб тым, як звычайна саджаюць кветкі ў парках і скверах Мінска. А на плошчы Перамогі? Спецыяльная бригада рабочых восенню высаджвае там цыбуліны цюльпанаў. На зіму іх накрываюць зверху яловымі галінкамі, каб не вымерзлі, а вясной кветкі павінны распусціцца. Вось і ўсё. Такі адказ яўна не задаволіў мяне.

Наступная размова аб цюльпанах адбылася з вучоным сакратаром Цэнтральнага батанічнага саду АН БССР Паўлам Пятроўскім. З навуковай пераканаўчасцю ён паведаміў, што толькі тыя кветкі, якія вырошч-

ваюць у аранжарэях або цяпляцах, можна «вылічыць». А цюльпаны ля помніка? Не, тыя, што зімуюць пад адкрытым небам, — гэта «вольныя» кветкі. І расцвітаюць яны з надыходам цёплых веснавых дзён.

Як жа так? Я была сведкай таго, як у свята Перамогі «становаца» ў ганаровую варту ля помніка прыгожыя цюльпаны. Успомніліся вершы з апошняга зборніка Сяргея Грахоўскага:

Дыхнула холадам у маі,
Дажды сцюдзёныя прайшлі,
Начамі градуснік трымае
Слупок чырвоны на нулі.
Але на плошчы нечакана,
Ледзь-ледзь прабіўшыся
з зямлі,
Барвовым полымем
цюльпаны
У Дзень Перамогі расцвілі.
Халодны дождж і вецер
хлесткі
Іх секлі некалькі гадзін,
Але трымаліся пялёсткі
І не зваліўся ні адзін.

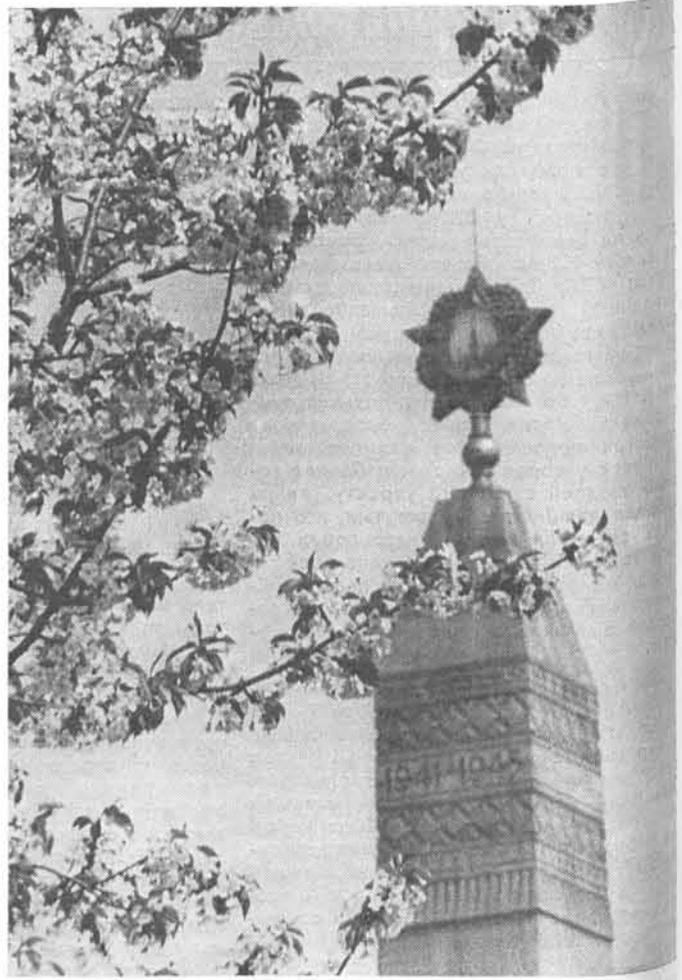
Гэтыя радкі выклікалі ў мяне нечаканае пачуццё. Хоць вершы і не адкрылі сакрэта цюльпанаў, якія расцвітаюць на плошчы сталіцы, але мне хацелася пайсці да помніка Перамогі, пабыць там.

Я паднялася па прыступках да Вечнага агню і ўжо не чула шуму машын, гамонкі пешаходаў. Адлітыя ў бронзе, на мяне глядзелі твары дзяцей, жанчын, воінаў. Я паклала на чорны мармур сціплы сіні букецік пралесак. Раптам убачыла, што вакол падножжа помніка ўецца стужка цюльпанаў. Яны дружна цягнуліся ўверх і ўжо выпусцілі пругкія бутоны.

Калісіці людзі верылі, што з нараджэннем чалавека вырастаюць дрэва і кветка, якія нібыта ўвасабляюць яго лёс. І калі раптам чалавек памірае, яго душа працягвае жыць у гэтым дрэве, кветцы. Я веру не ў існаванне душы, а ў сілу чалавечага духу. Кветкі, што растуць каля помніка, увасабляюць горды чалавечы дух маіх землякоў, няскораных ніякімі выбаваньнямі.

Днём і ноччу вакол помніка, зрабіўшы ганаровы круг, праезджаюць машыны. Сюды прыходзяць, каб аддаць даніну павагі загінуўшым і ўшанаваць іх светлую памяць. Вечны агонь сагравае зямлю, на якой у Дзень Перамогі расцвітаюць цюльпаны.

Т. НИКІЦІНА.

Абеліск на плошчы Перамогі ў Мінску. Фота К. ЯКУБОВІЧА.

«ЖЫВУЦЬ У ПАМЯЦІ ЛЮДЗЕЙ»

Пад такой назвай выпушчан камплект плакатаў «Жанчыны — Героі Савецкага Саюза». У яго ўваходзяць 18 партрэтаў адважных герань, многія з якіх храбра змагаліся з ворагамі на беларускай зямлі.

Сярод іх — Героі Савецкага Саюза: бяспрашная падпольшчыца Ганна Маслоўская, член Пастаўскага райкома камсамола, якая прымала актыўны ўдзел у баявых дзеяннях партызанскага атрада імя А. Пархоменкі; кіраўнік атрада дэжурчата-разведчыц масквічка Алена Колесава, група якой дзейнічала ў Мінскай вобласці; адважны механік-вадзіцель танка пад назвай «Баявая сяброўка» Марыя Анцябрская. У студзені 1944 года Марыя Васільеўна апошні раз удзельнічала ў танкавай атацы каля вёскі Крынікі Віцебскай вобласці, знішчыла дзве гарматы і 30 салдат праціўніка.

У ВАШУ КАЛЕКЦЫЮ

Няма на нашай зямлі дарогі, якая б не прывяла да помніка, мемарыяла або абеліска. Помнікі і мемарыяльныя комплексы, створаныя ў Савецкай Беларусі, — сведчанне глыбокай павагі да подзвігу загінуўшых, суровая перасцярога тым, хто спрабуе зрабіць замах на наша мірнае шчаслівае жыццё.

Выдавецтва «Беларусь» выпусціла нядаўна камплект паштовак «У памяці народнай», тэкст да якіх падаецца на 6 мовах (беларускай, рускай, англійскай, французскай, нямецкай, іспанскай). Сярод адлюстраваных на паштоўках помнікаў і мемарыялаў — абеліск на плошчы Перамогі ў Мінску, мемарыяльныя комплексы Курган Славы, Браслаўская крэпасць-герой, Хатынь, Прарыў і іншыя. У камплекце, разлічаным на савецкіх і замежных турыстаў, 12 каліграфічных фотаздымкаў.

Атрад юных музыкантаў арганізаваны ў Мастоўскай дзіцячай музычнай школе Гродзенскай вобласці. У час летніх канікул яны часта гасці ў піянерскіх лагерах, у сельскіх працаўнікоў, на прадпрыемствах. Духавы аркестр — лаўрэат абласнога і рэспубліканскага конкурсаў мастацкай самадзейнасці.

НА ЗДЫМКУ: юныя музыканты.

Фота Д. ЛУПАЧА.

ПОРІ

У Наваполацку завяршылася першыноство СССР па барацьбе самба сярод юнакоў. Каля 250 спартменаў са зборных каманд саюзных рэспублік, Масквы і Ленінграда вялі спрэчку за перамогу.

Удала змагаліся беларускія самбісты. Пераможцамі першыноства сталі мінчане В. Міцкевіч і А. Вяціорац. У агульнакамандным залку мацнейшымі аказаліся самбісты РСФСР. Беларуская зборная заняла другое месца.

Уладальнікам «Кіеўскай рапіры» — галоўнага прызга міжнароднага турніра рапірыстаў дзевяці краін, які прайшоў у сталіцы Украіны, — упершыню стаў вядомы фехтавальшчык Аляксандр Раманькоў. 26-гадовы мінчанін выдатна прайшоў фінальны тур, выйграўшы ўсе пяць паядынкаў.

Пераканаўчай перамогай зборнай СССР закончыўся ў Патсдаме традыцыйны матч па плаванню каманд ГДР і

СССР. У ходзе спаборніцтваў нашы спартсмены ўстанавілі сем усеаюзных рэкордаў, тры з якіх перавышаюць сусветныя і адзін — еўрапейскі.

Закончыўся чэмпіянат Беларусі па міжнародных шахах сярод мужчын. Чэмпіёнам рэспублікі ўпершыню стаў М. Шульман. Сярэбраны медаль атрымаў М. Кац. Трэцяе прызавое месца прысуджана гросмайстру А. Плакхіну.

На чэмпіянаце свету па хакею з шайбай, які праходзіў у Маскве, вызначыўся чэмпіён свету і Еўропы 1979 года. Ім стала каманда савецкіх хакеістаў. 16-ы раз наша каманда заваўвае тытул мацнейшай каманды планеты і 19-ы — лепшай на кантыненте.

Дырэктарат Міжнароднай лігі хакея на лёдзе (ЛІХГ) у адрозненне ад папярэдніх год назваў не трох, а шасцярых лепшых ігракоў чэмпіянату свету і Еўропы. У шасцёрку ўвайшлі чатыры савецкія спартсмены.

На падставе анкетнага апытання ўсіх нацыянальных федэрацый, якія ўваходзяць у ЛІХГ, а таксама вядучых спартыўных аглядальнікаў

Еўропы быў вызначаны лепшы хакеіст Еўропы, якому ўручан прыз газеты «Известия». «Залатую кляшчу» атрымаў капітан савецкай зборнай Барыс Міхайлаў.

Мінчанін Уладзімір Мяркушын трэці раз запар выйшаў пераможцам традыцыйнага лёгкаатлетчнага марафона, які праводзіўся ў Фінляндыі ў хельсінкскім парку Кайвопуіста. Арганізатары спаборніцтваў перадалі кубак турніра савецкаму спартсмену навечна.

150 спартменаў аспрэчвалі ў Жытоміры Кубак СССР па грэблі на байдарках і каноях. Гэта першы сур'ёзны старт сёлетняга сезона. Н. Трахімёнак з Мінска была першай у гонцы на 500 метраў. На байдарцы-адзіночцы на дыстанцыі 1000 метраў яе аднаклубнік В. Парфіновіч фінішаваў другім услед за вопытным кіяўлянінам А. Шапарэнкам. На каноях мінскі спартсмен З. Сарока заняў трэцяе месца.

Мінчанка Надзея Зялова паспяхова выступіла ў Кіраўску на асабістым чэмпіянаце краіны па горналыжнаму спорту, заваяваўшы сярэбраны медаль у слаламе.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:

МІНСК-ГСП, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 44.
ТЭЛЕФОНЫ: 33-01-97, 33-02-80, 33-03-15, 33-16-56, 33-07-82.

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КП Беларусі.
Зак. 700